

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

20/15 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальна педагогіка з історією

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма «Спеціальна педагогіка з історією» для студентів за напрямом підготовки «Корекційна освіта (логопедія)».

Розробники: О.В. Мартинчук, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти;
Єжова Т.Є., кандидат педагогічних наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від “25” серпня 2015 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
_____ (О.В. Мартинчук)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0101 " Педагогічна освіта "	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»		
Модулів – 4	Спеціальність: _____	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		3-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – не має		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		5-й	-й
		Лекції	
		28 год.	год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: "бакалавр"	Практичні, семінарські	
		28 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		72 год.	год.
		Індивідуальні заняття	
		8 год.	
		Вид контролю:	
		екз.	залік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	
Структура програми навчальної дисципліни.....	
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	
III. Програма	
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Спецпедагогіка з історією»	
V. Плани семінарських занять.....	
VI. Завдання для самостійної роботи.....	
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....	
VIII. Методи навчання.	
IX. Методичне забезпечення курсу	
X. Питання до екзамену.....	
XI. Рекомендована література.....	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Спецпедагогіка з історією» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для напряму підготовки «Корекційна освіта (логопедія)» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму складено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяг знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Спецпедагогіка з історією», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Метою навчальної дисципліни "**Спецпедагогіка з історією**" є підготовка фахівців до педагогічної діяльності в умовах спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів з дітьми, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів зі світовою історико-педагогічною спадщиною в галузі виховання та навчання дітей з порушеннями розвитку, а також з сучасною вітчизняною системою освіти таких дітей та її правовою основою;
- ознайомити з педагогічними системами навчання, виховання і освіти різних категорій дітей з психофізичними порушеннями;
- дати знання про принципи, форми, методи і засоби навчання учнів з тяжкими порушеннями мовлення;
- формувати у студентів професійний інтерес до роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби; виховувати в них такі важливі професійні риси педагога, як доброзичливість, тактовність і коректність, відповідальність за результати своєї діяльності, терпіння, здатність до емпатії, повага та любов до вихованців, професійна чесність та порядність;
- розширювати професійний світогляд студентів, педагогічну ерудицію; розвивати в них здатність до аналітичного осмислення педагогічної дійсності; сприяти усвідомленню студентами засобів і напрямів професійного самовдосконалення.

Процес вивчення дисципліни спрямований на **формування** наступних **компетентностей**:

1.	Загальних	
	Світоглядної	Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції. Загальнокультурна ерудиція, широке коло інтересів. Розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства в аспекті його ставлення до осіб з порушеннями психофізичного розвитку. Розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії. Збереження національних духовних традицій щодо піклування і турботу про осіб з порушеннями психофізичного розвитку.
	Громадянської	Здатність до реалізації прав і обов'язків громадянина України, зокрема особи з інвалідністю. Здатність робити свідомий соціальний вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень щодо навчання, виховання та розвитку осіб з особливими освітніми потребами. Уміння діяти з соціальною відповідальністю та громадською свідомістю у процесі надання освітніх послуг особами з психофізичними порушеннями.
	Комунікативної	Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності. Здатність до усвідомлення цінності комунікації як складової професійної діяльності; уміння здійснювати вплив на суб'єктів професійної діяльності. Здатність працювати у команді, виконувати діяльність під керівництвом лідера. Володіння знаннями про стимули та бар'єри ефективної командної роботи. Вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення.
	Інформаційної	Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань. Здатність отримувати, аналізувати та поєднувати інформацію з різних наукових та навчально-методичних джерел у процесі виконання фахових теоретичних і практичних завдань, застосовувати у процесі професійної діяльності різні інформаційні ресурси, що дозволяють проектувати рішення актуальних проблем спеціальної педагогіки. Здатність до ефективного використання інформаційних технологій в соціальній і професійній діяльності.
	Науково-дослідницької	Здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та визначених закономірностей і особливостей розвитку, навчання і виховання осіб з психофізичними порушеннями. Володіння науково-дослідними методами відповідно фахового спрямування. Критична обізнаність та інтелектуальна чесність. Здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання. Здатність до реалізації дефектологічних, педагогічних,

		психологічних, лінгвістичних, медико-біологічних знань для постановки дослідницьких завдань в професійній діяльності
	Самоосвітньої	Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху. Здатність виявляти наполегливість та відповідальність при виконанні теоретичних і практичних завдань в освітньому просторі вищого навчального закладу та навчальних закладів і установ для дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
2.	Фахових	
	Організаційної	Здатність планувати, організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію її суб'єктів. Здатність до роботи в міждисциплінарній команді у процесі вирішення корекційно-педагогічних завдань. Уміння адаптуватись і пристосовуватись до нових умов професійної діяльності та діяти відповідно до нових педагогічних завдань.
	*Психолого-педагогічної	Володіння базовими знаннями з педагогіки і психології та вміння їх реалізувати, закономірностей особистісного розвитку людини на різних вікових етапах; психологічних механізмів навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з порушеннями психофізичного розвитку. Володіння базовими знаннями про цілісний педагогічний процес спрямованого розвитку і формування особистості в умовах її виховання, навчання і освіти. Володіння базовими знаннями про педагогічні системи навчання, виховання і освіти різних категорій дітей з психофізичними порушеннями, їхні потенційні можливості у досягненні певного рівня життєвої компетентності.
	Методичної	Застосовувати базові філософські, психолого-педагогічні та методичні знання і вміння для формування ключових і предметних компетентностей. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з тяжкими порушеннями мовлення в спеціальних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах.
	Корекційно-педагогічної	Володіння знаннями і здатністю до раціонального вибору і реалізації корекційно-освітніх програм, методик і технологій корекції порушень розвитку в умовах особистісно-орієнтованого підходу до розвитку осіб з психофізичними порушеннями. Володіння знаннями та розуміння сучасних підходів до вивчення, освіти, розвитку, абілітації, реабілітації і соціальної

		адаптації осіб з психофізичними порушеннями в освітніх закладах, закладах соціального захисту та охорони здоров'я.
	Корекційно-методичної	Здійснювати корекційно-педагогічну діяльність в установах освіти, охорони здоров'я та соціального захисту; організовувати корекційно-розвивальне освітнє середовище, добирати і використовувати навчально-методичне забезпечення. Здатність застосовувати сучасні освітні, реабілітаційні, інформаційні технології у роботі з дітьми, які мають порушення психофізичного розвитку в умовах навчальних закладів і реабілітаційних установ.
	Консультативної	Застосовувати уміння консультувати осіб з порушеннями психофізичного розвитку, членів їх сімей з питань освіти, розвитку, сімейного виховання і соціальної адаптації дітей з особливими освітніми потребами.
	Компетності в індивідуально-психологічній сфері (професійні цінності)	Здатність діяти згідно з принципами деонтології, пов'язаними з професійною діяльністю корекційного педагога; усвідомлення педагогічних, психологічних та соціальних наслідків у сфері професійної діяльності

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- етапи, досягнення й тенденції розвитку вітчизняної та зарубіжної теорії та практики спеціальної педагогіки;
- сучасні педагогічні системи навчання, виховання і освіти дітей різних нозологій;
- концептуальні засади та цільові установки сучасної спеціальної педагогіки, сутність корекційно-освітніх технологій, а також особливості їх реалізації щодо різних категорій дітей з порушеннями психофізичного розвитку;
- сучасні нормативно-правові документи з питань охорони здоров'я, освіти, реабілітації і соціального захисту дітей з обмеженими психофізичними можливостями;
- принципи, форми, методи та засоби навчання дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

За допомогою отриманих знань студенти повинні **вміти**:

- здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з тяжкими порушеннями мовлення в спеціальних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах;
- відбирати й обгрунтовувати оптимальні форми та методи корекції вторинних і подальших відхилень у дітей різних нозологій;

- забезпечувати дітям з порушеннями психофізичного розвитку безпечні умови виховання та навчання;
- залучати до корекційно-педагогічної діяльності найближчих родичів дитини, визначати та розробляти найбільш ефективні форми й методи роботи з ними, надавати їм консультативну допомогу з питань розвитку дитини в умовах сім'ї;
- постійно підвищувати свій професійний та загальнокультурний рівень, вдосконалювати педагогічну майстерність, виконувати професійні обов'язки з дотриманням етичних і моральних норм.

Реалізація завдань для досягнення результатів навчальної дисципліни здійснюється шляхом використання як традиційних технологій, методів і форм навчання, так і інноваційних технологій, активних та інтерактивних форм проведення занять.

Поряд з аудиторними заняттями планується виконання студентами індивідуальної самостійної роботи під керівництвом викладача.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 180 год., з них: лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., індивідуальна робота – 8 год., модульний контроль – 8 год, підготовка до іспиту – 36 год, самостійна робота – 72 год.

Вивчення студентами навчальної дисципліни "Спецпедагогіка з історією" завершується складанням іспиту.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Індивідуальних	Модульний контроль	Самостійна робота	Підготовка до іспиту
Змістовий модуль I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ									
1.	Спеціальна педагогіка в системі наукових знань. Об'єкт, предмет, мета і завдання спеціальної педагогіки. Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки.	9	4	2	2			5	
2.	Методологічні і теоретичні основи спеціальної педагогіки. Значення концепцій Л.С. Виготського для становлення і розвитку спеціальної педагогіки як науки.	10	4	2	2			6	
		4				2	2		
Разом		23	8	4	4	2	2	11	
Змістовий модуль II ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ									
3.	Становлення та розвиток національних систем спеціальної освіти (соціокультурний контекст)	10	4	2	2			6	
4.	Історія розвитку теорії і практики логопедії	10	4	2	2			6	
		4				2	2		
Разом		24	8	4	4	2	2	12	
Змістовий модуль III ПЕДАГОГІЧНІ СИСТЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ									
5.	Поняття про педагогічну систему спеціальної освіти. Сучасна система спеціальних освітніх послуг	9	4	2	2			5	
6.	Педагогічні системи освіти людей з порушеннями слуху і зору	9	4	2	2			5	
7.	Педагогічні системи логопедичної допомоги людям з порушеннями мовленнєвої діяльності	9	4	2	2			5	
8.	Педагогічні системи спеціальної освіти при порушеннях розумового розвитку. Педагогічні системи спеціальної освіти людей з порушеннями опорно-рухового апарату	9	4	2	2			5	
9.	Педагогічні системи спеціальної освіти при аутистичних розладах. Педагогічні системи навчання	9	4	2	2			5	

	і виховання дітей зі складними і множинними порушеннями.								
		4				2	2		
Разом		49	20	10	10	2	2	25	
Змістовий модуль IV ЛОГОДИДАКТИКА									
10.	Сучасні моделі навчання	10	4	2	2			6	
11.	Зміст, принципи, форми і методи навчання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку	14	8	4	4			6	
12.	Оцінювання навчальних досягнень учнів спеціальної школи	10	4	2	2			6	
13.	Урок у спеціальній школі. Труднощі у навчанні дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку: причини, прогнозування, запобігання.	10	4	2	2			6	
		4				2	2		
Разом		48	20	10	10	2	2	24	
		36							36
Разом за навчальним планом		180	64	28	28	8	8	72	36

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1. Спеціальна педагогіка в системі наукових знань.

Об'єкт, предмет, мета і завдання спеціальної педагогіки.

Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки (2 год.)

Вступ. Значення курсу «Спеціальна педагогіка з історією» в системі підготовки сучасного вчителя-логопеда. Спеціальна педагогіка як наука про особливості та закономірності навчання і виховання особистості при порушеннях процесів розвитку і соціалізації в спеціальних дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладах. Об'єкт, предмет, суб'єкт, мета і завдання спеціальної педагогіки. Зв'язок спеціальної педагогіки з іншими науками. Галузі спеціальної педагогіки (сурдопедагогіка, тифлопедагогіка, логопедагогіка, олігофренопедагогіка, психокорекційна педагогіка, ортопедагогіка).

Сучасна термінологія в умовах оновленої гуманістичної парадигми дефектології (корекційна педагогіка, спеціальна педагогіка, корекційна освіта, спеціальна освіта). Основні поняття спеціальної педагогіки (дефект, дизонтогенез, корекція, компенсація, соціалізація, абілітація та реабілітація, діти з порушеннями та відхиленнями психофізичного розвитку, особи з особливими освітніми потребами).

Основні поняття теми: порушення психофізичного розвитку, структура дефекту, корекція, компенсація, реабілітація, абілітація, спеціальна освіта, спеціальний навчальний заклад.

Рекомендована література: 1, 2

Тема 2. Методологічні і теоретичні основи спеціальної педагогіки.

Значення концепцій Л.С. Виготського для становлення і розвитку спеціальної педагогіки як науки (2 год.)

Теоретичні основи спеціальної педагогіки (дефектології). Філософія і спеціальна педагогіка. Соціокультурні основи спеціальної освіти. Економічні основи спеціальної освіти. Правові основи спеціальної освіти. Клінічні основи спеціальної педагогіки. Психологічні основи спеціальної педагогіки. Лінгвістичні і психолінгвістичні основи спеціальної педагогіки.

Наукові концепції Л.С. Виготського та їх значення для дефектології. Концепція про культурно-історичне походження психіки та формування вищих психічних функцій, концепція про загальні та специфічні закономірності психічного розвитку в нормі та патології, концепція про провідну роль навчання в розвитку дитини.

Основні поняття теми: методологія, теоретичні основи науки, концепції Л.С. Виготського, вищі психічні функції людини, зона актуального розвитку дитини, зона найближчого розвитку дитини, загальні та специфічні закономірності розвитку психіки, дивергенція, конвергенція, дефект розвитку, структура дефекту, первинний дефект, вторинні та третинні відхилення.

Рекомендована література: 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Тема 3. Становлення та розвиток національних систем спеціальної освіти (соціокультурний контекст) (2 год.)

Періодизація еволюції ставлення суспільства і держави та осіб з порушеннями психофізичного розвитку (М. Малофєєв).

Ставлення до дітей-інвалідів в античному суспільстві.

Формування системи опіки та лікувальної допомоги людям з порушеннями розвитку в Київській Русі та в країнах Західної Європи.

Зародження системи спеціальної освіти в Російській імперії та в країнах Західної Європи.

Стан справ у галузі виховання та навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в Росії в кінці XIX – на початку XX століття.

Ставлення радянського уряду до проблем виховання та навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Здобутки радянської системи спеціальної освіти.

Актуальні проблеми вітчизняної спеціальної освіти на сучасному етапі.

Основні поняття теми: періоди еволюції ставлення суспільства і держави та осіб з порушеннями психофізичного розвитку, опікунський підхід, лікувальний підхід, педагогічний підхід; періодизація розвитку системи спеціальної освіти.

Рекомендована література: 2, 6, 11, 15

Тема 4. Історія розвитку теорії і практики логопедії (2 год.)

Стан логопедичної допомоги до жовтневої революції 1917 р. Дослідження етіології окремих розладів мовлення. Питання про організацію логопедичної допомоги на педагогічних конференціях і з'їздах

Активізація логопедичної допомоги у довоєнні роки. Розробка принципів та критеріїв диференційної діагностики мовленнєвих вад, їх класифікації. Відкриття перших спеціальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Відкриття перших логопедичних пунктів.

Розвиток теорії і практики логопедичної допомоги у II половині XX ст. Розробка нормативно-правового забезпечення діяльності логопедів. Основні напрями наукових досліджень з логопедії.

Перспективи розвитку корекційно-педагогічної роботи з дітьми з ТПМ у XXI ст.

Основні поняття теми: наукові дослідження, наукові установи, логопедична допомога, логопедичний пункт.

Рекомендована література: 5, 12

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ПЕДАГОГІЧНІ СИСТЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 5. Поняття про педагогічну систему спеціальної освіти. Сучасна система спеціальних освітніх послуг (2 год.)

Поняття про педагогічну систему спеціальної освіти. Спеціальна дошкільна освіта. Шкільна система спеціальної освіти. Система професійної освіти осіб з порушеннями психофізичного розвитку. Структура вітчизняної соціально-педагогічної допомоги особам з психофізичними порушеннями. Завдання та основні напрями діяльності психолого-медико-педагогічної консультації.

Основні поняття теми: спеціальний дошкільний навчальний заклад, спеціальний загальноосвітній навчальний заклад, типи спеціальних ДНЗ, ДНЗ компенсуючого типу, ПМПК.

Рекомендована література: 2, 23.

Тема 6. Педагогічні системи освіти людей з порушеннями слуху і зору (2 год.)

Предмет і завдання сурдопедагогіки. Системи спеціальної освіти дітей з порушеннями слуху. Навчання глухих оволодінню словесним мовленням на

комунікативно-діяльнісній основі. Білінгвістичний підхід до навчання глухих. Педагогічні системи і методи реабілітації, спрямовані на інтеграцію глухих в загальноосвітній простір. Метод материнської школи. Кохлеарна імплантація як спосіб реабілітації глухих людей. Верботональний метод навчання і реабілітації дітей з порушеннями слуху. Системи освіти слабочуючих дітей. Професійна освіта людей з порушеннями слуху. Вища професійна освіта осіб з порушеннями слуху.

Предмет і завдання тифлопедагогіки. Педагогічні системи освіти людей з порушеннями зору. Абілітаційна педагогічна система. Система освіти дітей дошкільного віку з порушеннями зору. Система спеціальної шкільної освіти. Система освіти дорослих з інвалідністю за зором.

Основні поняття теми: сурдопедагогіка, тифлопедагогіка, білінгвістичний підхід, верботональний метод.

Рекомендована література: 2.

Тема 7. Педагогічні системи логопедичної допомоги людям з порушеннями мовленнєвої діяльності (2 год.)

Предмет і завдання логопедагогіки. Актуальні проблеми розвитку сучасних педагогічних систем в логопедії. Основи функціонування педагогічних систем логопедичної допомоги в освіті, охороні здоров'я і сфері соціального захисту населення. Рання логопедична діагностика і ткорекція відхилень в мовленнєвому розвитку. Спеціальні ДНЗ для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Спеціальні загальноосвітні навчальні заклади для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Логопедична допомога в системі охорони здоров'я. Авторські школи в логопедії.

Основні поняття теми: логопедагогіка, діти з тяжкими порушеннями мовлення.

Рекомендована література: 2.

Тема 8. Педагогічні системи спеціальної освіти при порушеннях розумового розвитку. Педагогічні системи спеціальної освіти людей з порушеннями опорно-рухового апарату (2 год.)

Предмет і завдання олігофренопедагогіки, психокорекційної педагогіки. Можливості корекційно-педагогічної допомоги дітям з порушеннями розумового розвитку. Система дошкільної і шкільної освіти осіб з порушеннями розумового розвитку. Професійна орієнтація, професійна підготовка і соціальна адаптація осіб з порушеннями розумового розвитку.

Система спеціальної педагогічної підтримки дітей з труднощами в навчанні (дітей із затримкою психічного розвитку). Можливості когрекційно-педагогічної допомоги дітям із ЗПР.

Предмет і завдання ортопедагогіки. Система корекційно-педагогічної допомоги дітям і підліткам з церебральним паралічем.

Основні поняття теми: олігофренопедагогіка, психокорекційна педагогіка, ортопедагогіка.

Рекомендована література: 2.

Тема 9. Педагогічні системи спеціальної освіти при аутистичних розладах. Педагогічні системи навчання і виховання дітей зі складними і множинними порушеннями (2 год.)

Предмет і завдання аутології. Можливості розвитку, освіти і соціалізації аутичних осіб. Сучасні підходи до корекційно-педагогічної допомоги при аутистичних розладах. Система корекційно-педагогічної допомоги дітям зі складними і множинними порушеннями. Сучасний підхід до проектування індивідуальних програм навчання дітей зі складними і множинними порушеннями розвитку.

Основні поняття теми: аутологія, аутичні діти, аутистичні розлади, діти зі складними порушеннями, діти з множинними порушеннями.

Рекомендована література: 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ЛОГОДИДАКТИКА

Тема 10. Сучасні моделі навчання (2 год.)

Розвивальне і когнітивне навчання. Корекційно-превентивне навчання. Сутність корекційно-превентивного навчання. Етапи корекційно-превентивного навчання.

Основні поняття теми: розвивальне і когнітивне навчання, корекційно-превентивне навчання.

Рекомендована література: 4.

Тема 11. Зміст, принципи, форми і методи навчання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку (4 год.)

Особливості змісту освіти в спеціальному загальноосвітньому навчальному закладі для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

Особливості реалізації загальних дидактичних принципів у спеціальній освіті. Спеціальні принципи виховання та навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Форми навчання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

Освітні технології і методи навчання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

Основні поняття теми: логодидактика, зміст, принципи, форми і методи навчання.

Рекомендована література: 2, 3, 4.

Тема 12. Оцінювання навчальних досягнень учнів спеціальної школи (2 год.)

Функції контролю і перевірки знань, умінь та навичок молодших школярів. Форми і види контролю, особливості їх застосування у спеціальній школі.

Оцінювання як компонент навчальної діяльності. Функції педагогічної оцінки.

Критерії оцінювання знань учнів у початковій школі за 12-бальною системою.

Основні поняття теми: первинний контроль, підсумковий контроль, тематичний контроль; поелементне оцінювання, рівневе оцінювання.

Рекомендована література: 2-4

Тема 13. Урок у спеціальній школі. Труднощі у навчанні дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку: причини, прогнозування, запобігання (2 год.)

Цілі уроку в спеціальній школі. Планування уроку.

Типи уроків. Структурні елементи уроку.

Аналіз уроку.

Причини неуспішності дітей з порушеннями психофізичного розвитку та шляхи їх запобігання. Визначення першопричини труднощів у навчанні дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку. Діагностика рівнів розвитку у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку навчальних, лінгвістичних, математичних здібностей.

Основні поняття теми: професійні уміння, професійна діяльність, функції педагога, педагогічна культура.

Рекомендована література: 1-4.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Спецпедагогіка з історією»

Разом: 180 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., індивідуальна робота – 8 год., модульний контроль – 8 год., підготовка до іспиту – 36 год., самостійна робота – 72 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ 44 бали		ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ 44 бали	
Відвідування лекцій	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)
Теми лекцій	Спеціальна педагогіка в системі наукових знань. Об'єкт, предмет, мета і завдання спеціальної педагогіки. Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки	Методологічні і теоретичні основи спец. педагогіки. Значення концепцій Л.С. Виготського становлення і розвитку спеціальної педагогіки як науки	Становлення та розвиток національних систем спеціальної освіти (соціокультурний контекст)	Історія розвитку теорії і практики логопедії
Робота на сем. занятті	10 балів		10 балів	
Теми семінарських занять	Спеціальна педагогіка як наука (1 б.)	Наукові основи спеціальної педагогіки (1 б.)	Становлення і розвиток в Україні системи спеціальної освіти (1 б.)	Видатні вчені-дефектологи у сфері навчання, виховання і розвитку дітей з ТПМ (1 б.)
Самостійна робота	5 балів		5 балів	
Поточний контроль	Модульна контрольна робота № 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота № 2 (25 балів)	

Модулі	Змістовий модуль III					Змістовий модуль IV			
Назва модуля	ПЕДАГОГІЧНІ СИСТЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ 70 балів					ЛОГОДИДАКТИКА 60 балів			
Відвідуван-ня лекцій	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10 (1 бал)	11 (2 бали)	12 (1 бал)	13 (1 б.)
Теми лекцій	Поняття про педагогічну систему спеціальної освіти. Сучасна система спеціальних освітніх послуг	Педагогічні системи освіти людей з порушенням и слуху і зору	Педагогічні системи логопедично ї допомоги людям з порушенням и мовленнєвої діяльності	Педагогічні системи спеціальної освіти при порушеннях розумового розвитку і опорно- рухового апарату	Педагогічні системи спеціальної освіти при аутистичних розладах, складних і множинних порушеннях	Сучасні моделі навчання	Зміст, принципи, форми і методи навчання дітей з ПМР	Оцінювання навчальних досягнень учнів спеціальної школи	Урок у спеціаль- ній школі
Робота на сем.	10 балів		10 балів	10 балів		10 балів		10 балів	
Теми семінарськ их занять	Сучасна система освітніх послуг (1 б.)	Система освітніх послуг для дітей з порушеннями слуху і зору (1 б.)	Система освітніх послуг для дітей з порушеннями мовлення (1 б.)	Система освітніх послуг для дітей з Р.в. та ЗПР (1 б.)	Система освітніх послуг для дітей зі складними вадами (1 б.)	Сучасні моделі навчання дітей з ПМР (1 б.)	Зміст освіти і методи навчання учнів з ТПМ (2 б.)	Контроль та оцінка результатів навчання у спеціальній школі (1 б.)	Урок у спец. школі (1 б.)
Самост. робота	5 балів					5 балів			
Поточний контроль	Модульна контрольна робота № 3 (25 балів)					Модульна контрольна робота № 4 (25 балів)			
Підсум. контроль	Іспит								

Всього: 218 балів, коеф. 3,6

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Семінарське заняття 1.

Спеціальна педагогіка як наука.

I. Теоретична частина.

1. Назвати предмет і об'єкт спеціальної педагогіки.
2. Охарактеризувати основні завдання спеціальної педагогіки.
3. Охарактеризувати галузі спеціальної педагогіки.
4. Скласти схему зв'язків спеціальної педагогіки з іншими науками.
5. Визначити сутність процесів навчання, виховання з погляду спеціальної педагогіки.
6. Дати визначення основним категоріям і поняттям спеціальної педагогіки.
7. Охарактеризувати сучасні підходи до означення понять «дефектологія», «корекційна педагогіка», «спеціальна педагогіка».

II. Тестування студентів з теми.

Рекомендована література: 1, 2, 16-22

Семінарське заняття 2.

Наукові основи спеціальної педагогіки

Виступи студентів.

1. Філософія і спеціальна педагогіка.
2. Соціокультурні основи спеціальної освіти.
3. Економічні основи спеціальної освіти.
4. Правові основи спеціальної освіти.
5. Клінічні основи спеціальної освіти.
6. Психологічні основи спеціальної освіти.
7. Лінгвістичні і психолінгвістичні основи спеціальної педагогіки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Семінарське заняття 3.

Становлення та розвиток в Україні системи спеціальної освіти

Завдання:

Розділитися на 6 рівновеликих підгруп за списком.

Кожній підгрупі обрати одну предметну галузь спеціальної педагогіки (галузі в усіх підгрупах мають бути різними).

Кожній підгрупі заповнити таблицю:

Вчений, роки життя, країна	Основні напрями наукових досліджень	Анотації найбільш відомих праць (або праць, що найбільше зацікавили студентів)
Примітка: обрати 5 вчених даної галузі		Примітка: обрати по одній праці кожного вченого

Результати представити у вигляді доповіді.

Час доповіді – 20 хвилин

Рекомендована література: 5, 6, 11, 12, 15

Семінарське заняття 4.

Видатні вчені-дефектологи у сфері навчання, виховання і розвитку дітей з ТПМ

Виступи студентів з доповідями про основні напрями досліджень вітчизняних науковців, які досліджували або наразі досліджують проблеми логопедії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ПЕДАГОГІЧНІ СИСТЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Семінарське заняття 5.

Сучасна система освітніх послуг для дітей з порушеннями психофізичного розвитку

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризувати сучасну систему спеціальної освіти України.
2. Охарактеризувати завдання та основні напрями діяльності психолого-медико-педагогічної консультації.
3. Назвати основні типи спеціальних дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, які функціонують в Україні.

II. Опрацювати **Порядок комплектування** дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу / Наказ Міністерства освіти і науки України та

Міністерства охорони здоров'я від від 27.03.2006. – № 240/ 165, **зробити карту знань** до вищезазначеного Порядку.

III. Опрацювати **Положення про** центральну та республіканську (Автономна республіка Крим), обласні, Київську та Севастопольську міські, районні (міські) **психолого-медико-педагогічні консультації** / Наказ Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України від 07.07.2004. – № 569/38 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Національної академії педагогічних наук України від 23.06.2011 N 623/61), **зробити карту знань** до вищезазначеного Положення.

Рекомендована література: 2

Семінарське заняття 6.

Система освітніх послуг для дітей з порушеннями слуху і зору.

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте фактори, які враховують при визначенні вида освітнього закладу для дітей з порушеннями слуху.
2. Охарактеризуйте особливості мовлення слабочуючої дитини, глухोї дитини.
3. Охарактеризуйте білінгвістичну педагогічну систему навчання глухих.
4. Охарактеризуйте комунікаційну систему навчання глухих мові.
5. Охарактеризуйте можливості осіб з порушеннями слуху в отриманні професійної освіти, соціальної адаптації.
6. Охарактеризуйте основні напрями корекційно-педагогічної роботи з глухими дітьми в спеціальному ДНЗ.
7. Охарактеризуйте основні напрями корекційно-педагогічної роботи зі сліпими та слабозорими дітьми в спеціальному ДНЗ.
8. Охарактеризуйте можливості осіб з порушеннями зору в отриманні професійної освіти, соціальної адаптації.

Рекомендована література: 2

Семінарське заняття 7.

Система освітніх послуг для дітей з порушеннями мовлення

I. Теоретична частина.

1. В яких закладах надається логопедична допомога дітям ?
2. В яких закладах надається логопедична допомога дорослому населенню?
3. Розкрийте зміст спеціальних принципів логопедичного впливу.

II. Виступи студентів на тему: «Актуальні проблеми логопедії».

III. На основі аналізу періодичних видань (журналу «Логопедія», «Особлива дитина») підготувати реферат про сучасні наукові школи в логопедії.

Рекомендована література: 2

Семінарське заняття 8.

Система освітніх послуг для дітей з розумовою відсталістю та затримкою психічного розвитку

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте найважливіші дидактичні системи, розроблені фахівцями для роботи з дошкільниками, які мають порушення розумового розвитку.
2. Визначте основні завдання і розкрийте зміст діяльності спеціального ДНЗ для дітей з розумовою відсталістю.
3. Визначте основні завдання і розкрийте зміст діяльності спеціальної школи для дітей з розумовою відсталістю.
4. Визначте основні завдання і розкрийте зміст діяльності спеціального ДНЗ для дітей із затримкою психічного розвитку.
5. Визначте основні завдання і розкрийте зміст діяльності спеціальної школи для дітей з розумовою відсталістю.
6. Охарактеризуйте особливості навчальної діяльності дітей із ЗПР.
7. Охарактеризуйте профорієнтацію та трудове навчання школярів з розумовою відсталістю.

Рекомендована література: 2

Семінарське заняття 9.

Система освітніх послуг для дітей зі складними і множинними порушеннями

I. Теоретична частина.

Дайте психолого-педагогічну характеристику певної категорії дітей зі складними або множинними порушеннями та розкрийте шляхи і способи психолого-педагогічної і соціальної допомоги їм.

II. Виступи студентів з повідомленнями про видатних людей, які мають складні вади (Е. Келлер, О. Скороходова, О. Суворов та ін.).

Рекомендована література: 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

ЛОГОДИДАКТИКА

Семінарське заняття 10.

Сучасні моделі навчання дітей з ПМР

I. Теоретична частина.

1. Які аваторські концепції входять до складу теорії розвивального навчання?
2. Яке навчання представниками цієї теорії вважається правильно організованим?
3. Які основні етапи дозованої педагогічної допомоги?
4. У чому полягає цілісна система внутрішніх умов розвитку дитини?
Які положення наукових психологічних робіт стали джерелом теорії поетапного формування розумових дій?
5. Скільки етапів при формуванні розумових дій і в чому полягає їхня сутність?
6. Що таку когнітивне навчання?
7. Розкрийте сутність корекційно-превентивного навчання.

Рекомендована література: 2

Семінарське заняття 11.

Зміст освіти, принципи, методи і навчання учнів з ТПМ.

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте особливі потреби осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку.
2. Охарактеризуйте зміст освіти і навчально-виховного процесу в школі для дітей з ТПМ.
3. Охарактеризуйте різні види класифікацій методів навчання учнів з ТПМ.
4. Які методи навчання вважаються найпоширенішими?
5. У чому полягають шляхи реалізації в навчально-виховному процесі дітей з ПМР загально дидактичних принципів всебічного розвитку особистості та формування позитивної навчальної мотивації?

Рекомендована література: 2-4.

Семінарське заняття 12.

Форми навчання учнів з ТПМ

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте форми організації корекційно-педагогічної допомоги.
2. Охарактеризуйте нові типи уроків.
3. Охарактеризуйте структуру різних типів уроку.

Рекомендована література: 1, 2, 4

Семінарське заняття 13.

Контроль та оцінка результатів навчання у спеціальній школі

I. Теоретична частина.

1. У чому полягає якісний підхід до оцінювання знань, умінь та навичок учнів?
2. Які сучасні методи оцінювання знань?
3. Які складові моделі засвоєння знань (як результату)?
4. У чому полягає особливість методики порівняного оцінювання знань?
5. Як здійснюється поелементне оцінювання знань?
6. Розкрийте суть якісних показників оцінювання знань учнів з ТПМ (технологію портфоліо).

Рекомендована література: 1, 2, 4

Семінарське заняття 14.

Урок в спеціальній школі для учнів з ТПМ

Завдання:

Розділитися на 6 рівновеликих підгруп за списком.

Кожній підгрупі розробити урок для дітей з ТПМ молодшого шкільного віку (предмет, тема – на вибір студентів).

Результат представити у вигляді доповіді.

В доповіді висвітлити наступні моменти:

- як в ході уроку реалізуються поставлені цілі;
- яких загальних та специфічних принципів необхідно дотримуватися при проведенні уроку і в чому це конкретно буде виражатися;
- як при проведенні уроку реалізуються різні види діяльності вчителя.

Час доповіді – 20 хвилин.

Рекомендована література: 2-4

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Самостійна робота № 1

Завдання:

З Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про охорону дитинства», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» випишіть статті, що стосуються освіти дітей з особливими потребами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Самостійна робота №2

Завдання:

Зробіть огляд журналу «Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання» («Дефектология», «Корекційна педагогіка», «Коррекционная педагогика», газети «Дефектолог» – за вибором студента) за один рік (будь-який, починаючи з 2009 р.) за планом:

- Проблеми, на які в даному році було звернено увагу дослідників.
- Анотації п'яти найбільш цікавих публікацій.
- Висновок про практичну значущість журналу для педагогів, які працюють з дітьми з порушеннями розвитку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ПЕДАГОГІЧНІ СИСТЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота №3

Завдання:

Законспекуйте Наказ Міністерства освіти і науки України N 732 від 20.12.2002 р. „Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах” (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки N61 від 05.02.2003; N797 від 15.10.2004). Підготуйте міні-доповідь на тему : «Організація індивідуального навчання учнів, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

ЛОГОДИДАКТИКА

Самостійна робота №4

Завдання:

Законспектуйте Положення про центральну та республіканську (Автономна Республіка Крим), обласні, Київську та Севастопольську міські, районні (міські) психолого-медико-педагогічні консультації, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України 07.07.2004 р. N 569/38).

В конспекті висвітлити наступні питання:

- основні завдання і функції психолого-медико-педагогічних консультацій
- організація роботи психолого-медико-педагогічних консультацій
- документація психолого-медико-педагогічних консультацій

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Спецпедагогіка з історією» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Види діяльності	К-сть завдань	Розрахунок	Загальна сума за видами діяльності
Лекція (відвідування)	14	14 x 1 бал	14 балів
Семінарське заняття (відвідування)	14	14 x 1 бал	14 балів
Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ)	8	7 x 10 балів	70 балів
Самостійна робота	4	4 x 5 балів	20 балів
Модульна контрольна робота	4	4 x 25 балів	100 балів
Максимальна кількість балів:			218
Форма контролю – іспит	60 балів – семестр $218 : 60 = 4,3$ Коефіцієнт: <u>3,6</u>		

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** усне опитування, співбесіда.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.
- **Методи самоконтролю:** самооцінка, самоаналіз.

Таблиця 7.2

**Порядок переведення рейтингових показників успішності у
європейські оцінки ECTS**

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з навчально-методичною літературою, науковою літературою, періодичними виданнями. Нормативно-правовими актами в галузі охорони сім'ї, материнства й дитинства.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: дискусії, створення проблемних ситуацій, розв'язання педагогічних завдань.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Методичне забезпечення курсу складають:

- опорні конспекти лекцій;
- навчальн-методичні посібники і підручники;
- робоча навчальна програма;
- збірка контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Спецпедагогіка з історією».

XI. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ (орієнтовні)

1. Поняттєво-категоріальний апарат спеціальної педагогіки.
2. Принципи спеціальної педагогіки.
3. Міжпредметні зв'язки спеціальної педагогіки.
4. Питання освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку у вітчизняних нормативно-правових документах.
5. Нормативно-правові документи, які регулюють діяльність навчальних закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
6. Формування в Київській Русі системи опіки та лікувальної допомоги людям з порушеннями розвитку.
7. Зародження системи спеціальної освіти в Російській імперії та в країнах Західної Європи.
8. Стан справ у галузі виховання та навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку в Росії в кінці XIX – на початку XX століття.
9. Здобутки радянської системи спеціальної освіти.
10. Актуальні проблеми вітчизняної спеціальної освіти на сучасному етапі.
11. Стан логопедичної допомоги у довоєнні роки.
12. Розвиток теорії і практики логопедичної допомоги у II половині XX ст.
13. Перспективи розвитку корекційно-педагогічної роботи з дітьми з ТПМ у XXI ст.
14. Форми організації корекційно-педагогічної допомоги. Функції спеціальної освіти.
15. Дидактичні принципи навчання та особливості їх реалізації у спеціальній освіті.
16. Особливості змісту освіти і навчально-виховного процесу в школах для дітей з порушеннями слуху.
17. Особливості змісту освіти і навчально-виховного процесу в школах для дітей з порушеннями зору.
18. Особливості змісту освіти і навчально-виховного процесу в школі для дітей з ТПМ.
19. Особливості змісту освіти і навчально-виховного процесу в школі для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
20. Особливості змісту освіти і навчально-виховного процесу в школі для розумово відсталих дітей.
21. Основні напрями корекційно-реабілітаційної роботи з аутичними дітьми.
22. Цілі уроку в спеціальній школі. Планування уроку.
23. Типи уроків. Структурні елементи уроку.

24. Причини неспішності дітей з порушеннями психофізичного розвитку та шляхи їх запобігання.
25. Аналіз уроку.
26. Функції контролю і перевірки знань, умінь та навичок молодших школярів.
27. Форми і види контролю, особливості їх застосування у спеціальній школі.
28. Оцінювання як компонент навчальної діяльності. Функції педагогічної оцінки.
29. Критерії оцінювання знань учнів у початковій школі за 12-бальною системою.
30. Структура і сутність педагогічної діяльності вчителя.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Синьов В.М. Основи дефектології / В. М. Синьов, Г. М. Коберник. – К. : Вища шк., 1994 . – 141 с.
2. Специальная педагогика / [Л.И. Аксенова, Б.А. Архипов, Л.И. Белякова и др.]; под ред. Н.М. Назаровой. – М. : Академия, 2010. – 400 с.
3. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 503 с.
4. Тарасун В. Логодидактика / В. Тарасун. – К. : Слово, 2011. – 392 с.

Додаткова

5. Берник Т.Л. Розвиток диференційованих форм логопедичної допомоги дітям з вадами мовлення в Україні (1945-2000) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.03 «Корекційна педагогіка»/ Т.Л.Берник. - К., 2006. - 24 с.
6. Бондар В. І. Історія олігофренопедагогіки / В. І. Бондар, В. В. Золотоверх. – К. : Знання, 2007. – 375 с.
7. Ермаков В.П. Основы тифлопедагогтики: / В.П. Ермаков, Г.А. Якунин. – М. : ВЛАДОС, 2000. – 240с.
8. Ілляшенко Т. Чому їм важко вчитися? : Діагностика і корекція труднощів у навчанні молодших школярів / Ілляшенко Т. – К. : Поч. школа, 2003. – 127 с.
9. Левченко И.Ю. Технологии обучения и воспитания детей с нарушениями опорно-двигательного аппарата / И.Ю. Левченко, О.Г. Приходько. – М. : «Академия», 2001. – 192 с.
10. Психолого-педагогическая диагностика / [И.Ю. Левченко, С.Д. Забрамная, Т.А. Добровольская и др.]. – М. : Академия, 2003. – 320 с.
11. Феоктистова В.А. Хрестоматия по истории тифлопедагогтики / Феоктистова В.А. – М. : Просвещение, 1987. – 168 с.
12. Хрестоматія з логопедії: історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринолалія. : навчальний посібник / за заг. ред. Шеремет М. К., Мартиненко І. В. 2-ге вид., змін. і доп. - К.: КНТ, 2008. - 380 с.
13. Шульженко Д.І. Аутизм не вирок / Шульженко Д.І. – Львів, 2010. – 224 с.
14. Янн П.А. Воспитание и обучение глухого ребенка : Сурдопедагогика как наука / [пер. с нем. Л.Н. Родченко, Н.М. Назаровой]. – М. : Академия, 2003. – 248 с.
15. Ярмаченко М.Д. Історія сурдопедагогіки / Ярмаченко М.Д. – К. : Вища шк., 1975. – 424 с.

Нормативно-правові документи

16. Закон України «Про загальну середню освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>

17. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
18. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/875-12>
19. Закон України «Про охорону дитинства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-14>
20. Закон України «Про професійно-технічну освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>
21. Конвенція про права дитини, прийнята резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1989 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_021
22. Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України № 852 від 15.09.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1219-08>
23. Положення про центральну та республіканську (Автономна Республіка Крим), обласні, Київську та Севастопольську міські, районні (міські) психолого-медико-педагогічні консультації, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України 07.07.2004 р. N 569/38) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0931-04>
24. Положення про шкільну психолого-медико-педагогічну комісію, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.09.96 N 278 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0518-96>